

EU:s förordning om hållbarhetsbetyg

Juli 2025

Innehållsförteckning

1	Promemorians huvudsakliga innehåll	3
2	Lagförslag	4
2.1	Förslag till lag med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om hållbarhetsbetyg	4
2.2	Förslag till lag om ändring i lagen (2018:2024) med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om referensvärden	5
2.3	Förslag till lag om ändring i lagen (2021:899) med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om gräsrotsfinansiering	7
3	Ärendet.....	11
4	EU:s förordning om hållbarhetsbetyg	11
4.1	En ny reglering på finansmarknaden	11
4.2	Förordningens innehåll.....	12
5	Kompletterande bestämmelser i nationell rätt.....	18
5.1	En ny lag införs	18
5.2	Finansinspektionen utses till behörig myndighet	18
5.3	Platsundersökning och handräckning	19
5.4	Verkställighet	21
5.5	Ändringar i lagar om referensvärden och gräsrotsfinansiering	21
6	Behandling av personuppgifter	24
7	Ikraftträdande.....	25
8	Konsekvensanalys.....	25
8.1	Ramen för konsekvensanalysen	25
8.2	Alternativa lösningar	26
8.3	Konsekvenser för Finansinspektionen och företagen	26
8.4	Konsekvenser för Kronofogdemyndigheten.....	26
8.5	Konsekvenser för domstolarna	27
9	Författningskommentar.....	27
9.1	Förslaget till lag med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om hållbarhetsbetyg	27
9.2	Förslaget till lag om ändring i lagen (2018:2024) med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om referensvärden	28
9.3	Förslaget till lag om ändring i lagen (2021:899) med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om gräsrotsfinansiering	30
Bilaga 1	Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/3005 av den 27 november 2024 om transparens och integritet i betygsättningsverksamhet avseende miljö, samhällsansvar och bolagsstyrning (ESG-betyg), och om ändring av förordningarna (EU) 2019/2088 och (EU) 2023/2859	35

1 Promemorians huvudsakliga innehåll

EU:s förordning om hållbarhetsbetyg ska tillämpas från och med den 2 juli 2026. Genom förordningen införs ett gemensamt regelverk inom unionen för leverantörer av betyg som avser miljö, samhällsansvar och bolagsstyrning. Regelverket innebär att den som yrkesmässigt tillhandahåller sådana betyg behöver tillstånd. De leverantörer som omfattas av tillståndsplikten ska också uppfylla vissa krav när det gäller transparens, organisation och uppförande. Syftet är att förbättra betygens kvalitet och förebygga s.k. grönmålning och andra typer av felaktig information.

EU-förordningen kräver anpassningar av nationell rätt. I promemorian föreslås därför en ny lag med kompletterande bestämmelser till förordningen. I den nya lagen utses Finansinspektionen till behörig myndighet och det införs bestämmelser om handräckning och verkställighet. Dessutom föreslås lagändringar som ger Finansinspektionen befogenhet att utöva tillsyn över hur hållbarhetsbetyg används i marknadsföringsmaterial.

Den nya lagen och lagändringarna föreslås träda i kraft den 2 april 2026.

2 Lagförslag

2.1 Förslag till lag med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om hållbarhetsbetyg

Härigenom föreskrivs följande.

Lagens syfte

1 § Denna lag kompletterar Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/3005 av den 27 november 2024 om transparens och integritet i betygsättningsverksamhet avseende miljö, samhällsansvar och bolagsstyrning (ESG-betyg), och om ändring av förordningarna (EU) 2019/2088 och (EU) 2023/2859, i denna lag kallad EU-förordningen.

Termer och uttryck som används i denna lag har samma betydelse som i EU-förordningen.

Behörig myndighet

2 § Finansinspektionen är behörig myndighet enligt EU-förordningen.

Handräckning

3 § Finansinspektionen får begära handräckning av Kronofogdemyndigheten för att en undersökning ska kunna genomföras enligt artikel 34 i EU-förordningen.

Vid handräckning gäller bestämmelserna i utsökningsbalken om verkställighet av förpliktelser som inte avser betalningsskyldighet, avhysning eller avlägsnande. Om Finansinspektionen begär det, ska inte Kronofogdemyndigheten i förväg underrätta den som undersökningen ska genomföras hos.

Verkställighet

4 § Beslut om avgifter eller viten enligt EU-förordningen får verkställas enligt utsökningsbalkens bestämmelser på samma sätt som en svensk dom som har fått laga kraft, om inte något annat följer av förordningen.

Denna lag träder i kraft den 2 april 2026.

2.2 Förslag till lag om ändring i lagen (2018:2024) med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om referensvärden

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (2018:2024) med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om referensvärden

dels att 4 kap. 1 § ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas en ny paragraf, 3 kap. 11 §, och närmast före 3 kap. 11 § en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 kap.

Tillsyn över användningen av hållbarhetsbetyg i marknadsföringsmaterial

11 §

Finansinspektionen övervakar att administratörer av referensvärden följer bestämmelsen i artikel 2.2 andra stycket i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/3005 av den 27 november 2024 om transparens och integritet i betygsättningsverksamhet avseende miljö, samhällsansvar och bolagsstyrning (ESG-betyg), och om ändring av förordningarna (EU) 2019/2088 och (EU) 2023/2859.

För den tillsynen får inspektionen tillämpa de befogenheter som följer av 1, 3–5 och 6 §§. Vid tillämpningen ska det som anges där om tillsyn över att EU-förordningens bestämmelser följs och om överträdelser av EU-förordningen avse bestämmelsen i artikel 2.2 andra stycket i EU:s förordning om hållbarhetsbetyg.

4 kap.

1 §¹

Finansinspektionen ska ingripa mot

1. en administratör som har auktoriserats eller registrerats enligt artikel 34 i EU-förordningen och som har åsidosatt sina skyldigheter enligt

¹ Senaste lydelse 2021:971.

a) någon av artiklarna 4–15, 19a, 19b, 21.1, 23.2, 23.11, 24.3, 25.2, 25.7, 26.2, 26.3, 27 och 28.1 i förordningen, eller

b) en delegerad akt som Europeiska kommissionen har antagit enligt artikel 19c i förordningen,

2. en rapportör under tillsyn som har åsidosatt sina skyldigheter enligt någon av artiklarna 16, 23.3 och 23.10 i EU-förordningen,

3. en enhet under tillsyn som har använt ett referensvärde

a) utan att uppfylla sina skyldigheter enligt artikel 28.2 i EU-förordningen, eller

b) i strid med artikel 29.1 eller 29.1a,

4. den som har åsidosatt sin skyldighet enligt artikel 29.2 i EU-förordningen,

5. en administratör eller en enhet under tillsyn som inte följt ett föreläggande enligt artikel 21.3, 23.5 eller 23.6 i EU-förordningen,

6. en sådan administratör som avses i 1 eller en enhet under tillsyn som inte har följt ett föreläggande enligt 3 kap. 1 eller 2 § eller som inte har gett tillträde till verksamhetslokaler enligt 3 kap. 5 §, *och*

7. den som driver verksamhet som administratör utan att ha fått auktorisation eller registrerats enligt artikel 34 i EU-förordningen.

6. en sådan administratör som avses i 1 eller en enhet under tillsyn som inte har följt ett föreläggande enligt 3 kap. 1 eller 2 § eller som inte har gett tillträde till verksamhetslokaler enligt 3 kap. 5 §,

7. den som driver verksamhet som administratör utan att ha fått auktorisation eller registrerats enligt artikel 34 i EU-förordningen, *och*

8. en administratör som har åsidosatt sina skyldigheter enligt artikel 2.2 andra stycket i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/3005.

Denna lag träder i kraft den 2 april 2026.

2.3 Förslag till lag om ändring i lagen (2021:899) med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om gräsrotsfinansiering

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 1, 4, 5 och 8 §§ och 3 kap. 1 § lagen (2021:899) med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om gräsrotsfinansiering ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

1 §

Finansinspektionen har tillsyn över att leverantörer av gräsrotsfinansieringstjänster följer bestämmelserna i *EU-förordningen samt lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism och föreskrifter som meddelats med stöd av den lagen.*

Finansinspektionen har tillsyn över att leverantörer av gräsrotsfinansieringstjänster följer bestämmelserna i

*1. EU-förordningen,
2. lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism och föreskrifter som meddelats med stöd av den lagen, och*

3. artikel 2.2 andra stycket i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/3005 av den 27 november 2024 om transparens och integritet i betygsättningsverksamhet avseende miljö, samhällsansvar och bolagsstyrning (ESG-betyg), och om ändring av förordningarna (EU) 2019/2088 och (EU) 2023/2859.

4 §

Finansinspektionen får tillfälligt förbjuda ett erbjudande om gräsrotsfinansiering, om det finns skälig anledning att anta att erbjudandet strider mot bestämmelserna i EU-förordningen.

Finansinspektionen får tillfälligt förbjuda marknadsföringskommunikation avseende ett erbjudande om gräsrotsfinansiering, om det finns skälig anledning att anta att marknadsföringskommunikationen eller erbjudandet strider mot bestämmelserna i EU-förordningen.

Finansinspektionen får tillfälligt förbjuda marknadsföringskommunikation avseende ett erbjudande om gräsrotsfinansiering, om det finns skälig anledning att anta att marknadsföringskommunikationen eller erbjudandet strider mot bestämmelserna i EU-förordningen *eller i*

artikel 2.2 andra stycket i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/3005.

Ett beslut om förbud som avses i första eller andra stycket får gälla under högst tio arbetsdagar.

5 §

Finansinspektionen får förbjuda ett erbjudande om gräsrotsfinansiering, om erbjudandet strider mot bestämmelserna i EU-förordningen eller om det finns skälig anledning att anta att det skulle göra det.

Finansinspektionen får förbjuda marknadsföringskommunikation avseende ett erbjudande om gräsrotsfinansiering, om marknadsföringskommunikationen eller erbjudandet strider mot bestämmelserna i EU-förordningen eller om det finns skälig anledning att anta att erbjudandet skulle göra det.

Finansinspektionen får förbjuda marknadsföringskommunikation avseende ett erbjudande om gräsrotsfinansiering, om marknadsföringskommunikationen eller erbjudandet strider mot bestämmelserna i EU-förordningen *eller artikel 2.2 andra stycket i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/3005*, eller om det finns skälig anledning att anta att erbjudandet skulle göra det.

Ett beslut om förbud som avses i första eller andra stycket ska upphävas om erbjudandet eller marknadsföringskommunikationen inte längre strider mot bestämmelserna i EU-förordningen eller om det inte längre finns skälig anledning att anta att erbjudandet skulle göra det.

8 §

Om den information som ska lämnas till kunder enligt artikel 19 i EU-förordningen eller framgå av ett investeringsfaktablad enligt artikel 23 eller 24 i EU-förordningen är bristfällig, felaktig eller vilseledande, får Finansinspektionen offentliggöra korrekta uppgifter.

Om den information som ska lämnas till kunder enligt artikel 19 i EU-förordningen eller framgå av ett investeringsfaktablad enligt artikel 23 eller 24 i EU-förordningen är bristfällig, felaktig eller vilseledande, får Finansinspektionen offentliggöra korrekta uppgifter. *Detsamma gäller i fråga om information som ska lämnas enligt artikel 2.2 andra stycket i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/3005.*

Finansinspektionen får även förelägga den ansvariga leverantören av gräsrotsfinansieringstjänster att korrigera informationen eller se till att den korrigeras.

3 kap.

1 §

Finansinspektionen ska ingripa mot en leverantör av gräsrotsfinansieringstjänster som har auktoriserats enligt artikel 12 i EU-förordningen och som

1. har åsidosatt sina skyldigheter enligt någon av artiklarna 3–5, 6.1–6.6, 7.1–7.4, 8.1–8.6, 9.1, 9.2, 10, 11, 13.2, 15.2, 15.3, 16.1, 18.1, 18.4, 19.1–19.6, 20.1, 20.2, 21.1–21.7, 22, 23.2–23.13, 24–26 och 27.1–27.3 i EU-förordningen,

2. inte har följt ett föreläggande enligt 2 kap. 2 § eller som inte har gett tillträde till verksamhetslokaler enligt 2 kap. 3 §, *eller*

3. har åsidosatt sina skyldigheter enligt lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism eller föreskrifter som meddelats med stöd av den lagen.

2. inte har följt ett föreläggande enligt 2 kap. 2 § eller som inte har gett tillträde till verksamhetslokaler enligt 2 kap. 3 §,

3. har åsidosatt sina skyldigheter enligt lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism eller föreskrifter som meddelats med stöd av den lagen, *eller*

4. har åsidosatt sina skyldigheter enligt artikel 2.2 andra stycket i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/3005.

Finansinspektionen ska ingripa mot den som tillhandahåller gräsrotsfinansieringstjänster utan auktorisation enligt artikel 12 i EU-förordningen.

10 §

Sanktionsavgiften för en leverantör av gräsrotsfinansieringstjänster i ett fall som anges i 1 § första stycket 1 *eller* 2 eller andra stycket ska fastställas till högst det högsta av

1. ett belopp som per den 9 november 2020 i svenska kronor motsvarade 500 000 euro,

2. fem procent av leverantörens omsättning närmast föregående räkenskapsår eller, i förekommande fall, motsvarande omsättning på koncernnivå, eller

3. två gånger den vinst som leverantören gjort till följd av regelöverträdelsen, om beloppet går att fastställa.

Sanktionsavgiften för en leverantör av gräsrotsfinansieringstjänster i ett fall som anges i 1 § första stycket 3 ska fastställas till högst det högsta av

1. ett belopp som per den 9 november 2020 i svenska kronor motsvarade fem miljoner euro,

2. tio procent av leverantörens omsättning närmast föregående räkenskapsår eller, i förekommande fall, motsvarande omsättning på koncernnivå, eller

3. två gånger den vinst som leverantören gjort till följd av regelöverträdelsen, om beloppet går att fastställa.

Sanktionsavgiften får inte bestämmas till ett lägre belopp än 5 000 kronor. Avgiften får inte vara så stor att leverantören därefter inte uppfyller kraven enligt artikel 11 i EU-förordningen eller andra bestämmelser om soliditet och likviditet som gäller för leverantören.

Avgiften tillfaller staten.

Sanktionsavgiften för en fysisk person i ett fall som anges i 1 § första stycket 1 *eller* 2 eller andra stycket ska fastställas till högst det högsta av

1. ett belopp som per den 9 november 2020 i svenska kronor motsvarade 500 000 euro, eller

2. två gånger den vinst som den fysiska personen gjort till följd av regelöverträdelsen, om beloppet går att fastställa.

Sanktionsavgiften för en fysisk person i ett fall som anges i 1 § första stycket 3 ska fastställas till högst det högsta av

1. ett belopp som per den 9 november 2020 i svenska kronor motsvarade fem miljoner euro, eller

2. två gånger den vinst som den fysiska personen gjort till följd av regelöverträdelsen, om beloppet går att fastställa.

Avgiften tillfaller staten.

Denna lag träder i kraft den 2 april 2026.

3 Ärendet

Europaparlamentet och rådet har antagit förordning (EU) 2024/3005 av den 27 november 2024 om transparens och integritet i betygsättningsverksamhet avseende miljö, samhällsansvar och bolagsstyrning (ESG-betyg), och om ändring av förordningarna (EU) 2019/2088 och (EU) 2023/2859, i fortsättningen kallad EU:s förordning om hållbarhetsbetyg. Förordningen trädde i kraft den 1 januari 2025 och ska tillämpas från och med den 2 juli 2026. Förordningen finns i *bilaga 1*.

Under förhandlingarna av EU:s förordning om hållbarhetsbetyg har en faktapromemoria upprättats inom Regeringskansliet och överlämnats till riksdagen (2022/23:FPM109). I denna promemoria föreslås de lagändringar som är nödvändiga för att förordningen ska kunna tillämpas i Sverige.

4 EU:s förordning om hållbarhetsbetyg

4.1 En ny reglering på finansmarknaden

Användningen av hållbarhetsbetyg

På finansmarknaden används termen hållbarhetsbetyg för att beskriva olika former av utlåtanden om företags eller finansiella produkters egenskaper när det gäller faktorer som rör miljö, samhällsansvar och bolagsstyrning. En synonym som ofta används är ESG-betyg efter den engelska benämningen på faktorerna ("environmental", "social" och "governance"). Termerna används i allmänhet inte i någon bestämd juridisk betydelse eftersom tillhandahållande av hållbarhetsbetyg hittills varit en oreglerad verksamhet inom EU och på nationell nivå bland EU:s medlemsstater

Marknaden för hållbarhetsbetyg har fått allt större betydelse i takt med att hållbarhetsrelaterade risker hamnat mer i fokus och intresset för hållbara investeringar ökat. I dag fyller hållbarhetsbetyg en funktion på finansmarknaden som informationskälla vid investeringsbeslut. De kan också användas av företag i samband med riskhantering och efterlevnad av rapporteringskrav. Hållbarhetsbetyg har därmed flera likheter med kreditbetyg som är föremål för reglering inom EU sedan tidigare.

EU:s strategi för finansiering av hållbar tillväxt

EU har undertecknat Parisavtalet vars kärna är att begränsa den globala uppvärmningen genom att minska utsläpp av växthusgaser. Tillsammans med medlemsländerna har unionen också engagerat sig i att genomföra FN-resolutionen Agenda 2030 för hållbar utveckling. I linje med dessa internationella åtaganden har unionen antagit ett antal målsättningar på hållbarhetsområdet, innefattande ett eget mål om klimatneutralitet.

Unionen har också konstaterat att omställningen kräver förändringar inom samtliga politikområden får att nå dessa mål.

Europeiska kommissionen publicerade 2018 en handlingsplan för finansiering av hållbar tillväxt (KOM [2018] 97). Målen med handlingsplanen var att styra kapitalflöden till hållbara investeringar, göra hållbarhet till en faktor vid riskhantering och främja transparens och långsiktighet på finansmarknaden. Som en del av handlingsplanen lät kommissionen göra en studie av marknaden för hållbarhetsrelaterade produkter och tjänster (Study on Sustainability-Related Ratings, Data and Research, 2021). I studien identifierades flera problem när det gäller hållbarhetsbetyg. Det konstaterades bl.a. att det inte var transparent vilka metoder och uppgiftskällor som användes i betygsättningen. Dessa brister gjorde det enligt studien svårt att värdera och jämföra olika betyg. Ett annat problem som uppmärksammades var intressekonflikter.

Mot bakgrund av de problem som identifierats och den ökade betydelsen av hållbarhetsbetyg presenterade kommissionen i juni 2023 det förslag som ligger till grund för EU-förordningen. Förslaget var en del i en förnyad strategi för att finansiera omställningen till en hållbar ekonomi (KOM (2021) 390).

4.2 Förordningens innehåll

Syfte och tillämpningsområde

EU:s förordning om hållbarhetsbetyg syftar bl.a. till att få den inre marknaden att fungera på ett smidigt sätt och förebygga grönvåld och andra typer av felaktig information (artikel 1). De åtgärder som vidtas för att öka marknads effektivitet förväntas samtidigt underlätta omställningen till en hållbar ekonomi (skäl 10). Förordningen är utformad för att reglera tillhandahållandet av ESG-betyg men inte användningen av betygen (skäl 16). Förordningen är inte heller avsedd att påverka betygssättningsmetoderna eller betygens innehåll (skäl 36).

EU-förordningen är tillämplig på ESG-betyg som utfärdas av leverantörer av ESG-betyg verksamma i unionen (artikel 2). Ett ESG-betyg definieras i förordningen som ett utlåtande eller en poäng, eller en kombination av båda, vad gäller en betygsatt posts profil eller egenskaper med avseende på miljömässiga faktorer, faktorer som rör sociala förhållanden och mänskliga rättigheter, eller faktorer som rör bolagsstyrning, eller vad gäller en betygsatt posts exponering för risker, eller inverkan på miljömässiga faktorer, faktorer som rör sociala förhållanden och mänskliga rättigheter, eller faktorer som rör bolagsstyrning, som baseras på både en vedertagen metod och ett definierat rangordningssystem med betygskategorier, oavsett om ett sådant ESG-betyg betecknas som "ESG-betyg", "ESG-yttrande" eller "ESG-poäng" (artikel 3.1). En betygsatt post kan avse en juridisk person, ett finansiellt instrument, en finansiell produkt, en offentlig myndighet eller ett offentligt organ (artikel 3.7). Av förordningens definition av leverantör av ESG-betyg följer att det endast är juridiska personer som utfärdar och yrkesmässigt offentliggör eller distribuerar ESG-betyg som omfattas (artikel 3.4).

EU-förordningen är tillämplig på juridiska personer som är etablerade både i och utanför unionen. Termen etablering omfattar all faktisk och effektiv verksamhet som utövas genom stabila arrangemang (skäl 28). Leverantörer av ESG-betyg som är etablerade i unionen anses vara verksamma där när de utfärdar och offentliggör sina ESG-betyg på sin webbplats eller på något annat sätt eller när de utfärdar och distribuerar sina ESG-betyg genom abonnemang eller andra avtalsförhållanden till bl.a. reglerade finansiella företag i unionen (artikel 2.1 a). Leverantörer av ESG-betyg som är etablerade utanför unionen anses vara verksamma där när de utfärdar och distribuerar sina ESG-betyg genom abonnemang eller andra avtalsförhållanden till bl.a. reglerade finansiella företag i unionen (artikel 2.1 b).

Det finns ett flertal undantag från EU-förordningens tillämpningsområde (artikel 2.2). Förordningen ska inte tillämpas på bl.a. följande: privata ESG-betyg som inte är avsedda för offentliggörande eller distribution (punkt a), offentliggörandet eller distributionen av uppgifter om miljömässiga faktorer, faktorer som rör sociala förhållanden och mänskliga rättigheter samt faktorer som rör bolagsstyrning (punkt e), produkter eller tjänster som inbegriper en del av ett ESG-betyg inbegripet investeringsanalys i enlighet med direktiv 2014/65/EU (punkt g) och ESG-betyg som offentliggörs eller distribueras av ideella organisationer för icke-kommersiella ändamål (punkt q). EU-förordningen är inte heller tillämplig i vissa fall då reglerade finansiella företag tillhandahåller ESG-betyg inom ramen för andra produkter eller tjänster (punkt c). De företag som inte behöver tillämpa förordningen är enligt undantaget samtidigt skyldiga att lämna viss information om de använder ESG-betyg i samband med marknadsföring (se avsnitt 5.5).

Krav för att bedriva verksamhet i unionen

En leverantör av ESG-betyg som är etablerad i unionen får bedriva verksamhet där om den är auktoriserad av Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten, Esma (artiklarna 4 och 6). För företag som definieras som små leverantörer av ESG-betyg finns ett undantag som innebär att de under en begränsad period på högst tre år bara behöver tillämpa vissa av förordningens krav, förutsatt att de har underrättat Esma och registrerats av myndigheten (artikel 5).

En leverantör av ESG-betyg som är etablerad utanför unionen får bedriva verksamhet i unionen enligt tre olika förfaranden: ordningarna för likvärdighet, godkännande och erkännande (artikel 4). Utgångspunkten är att en sådan leverantör ska omfattas av en likvärdig reglering och tillsyn som en leverantör som är etablerad i unionen (skäl 27). Ordningen för likvärdighet går ut på att Europeiska kommissionen får fatta beslut om att ett tredjelands reglering och tillsyn är likvärdig med de krav som följer av EU-förordningen (artikel 10). Om kommissionen fattar ett beslut om likvärdighet får leverantörer som är auktoriserade eller registrerade i det aktuella tredjelandet och som står under tillsyn där bedriva verksamhet i unionen förutsatt att de underrättar Esma. Ordningen för godkännande går ut på att en leverantör som är etablerad och auktoriserad i unionen får godkänna ESG-betyg som tillhandahålls av en leverantör som är

etablerade utanför unionen om de båda leverantörerna tillhör samma koncern (artikel 11). För att ordningen ska få tillämpas krävs att ett antal förutsättningar är uppfyllda, innefattande att det finns ett objektivet skäl till att betygen måste godkännas för användning i unionen. Den sista ordningen går ut på att mindre aktörer som är etablerade utanför unionen får ansöka om erkännande av Esma ifall kommissionen ännu inte har antagit ett beslut om likvärdighet eller om ett beslut om likvärdighet upphävs (artikel 12). Ett beslut om erkännande förutsätter att sökanden uppfyller kraven i EU-förordningen.

Krav på integritet och tillförlitlighet

Avdelning III i EU-förordningen innehåller bestämmelser om integritet och tillförlitlighet i betygsättningsverksamheten (artiklarna 15–27). Bestämmelserna riktar sig enligt ordalydelsen till alla leverantörer av ESG-betyg. I vilken utsträckning bestämmelserna ska tillämpas av små leverantörer av ESG-betyg och leverantörer som är etablerade utanför unionen är emellertid beroende av andra bestämmelser om vilka krav som gäller för att bedriva verksamhet (se artiklarna 4, 5 och 10–12).

Kapitel 1 i avdelning III innehåller bestämmelser om organisatoriska krav, processer och handlingar avseende styrning. Av dessa framgår sammanfattningsvis följande. Leverantörer ska följa ett antal allmänna principer som handlar om att säkerställa bl.a. verksamhetens oberoende och att leverantören har system, resurser och förfaranden som är lämpliga och effektiva för att den ska kunna fullgöra sina skyldigheter enligt förordningen (artikel 15). Leverantörer får inte bedriva verksamheter som kan ge upphov till intressekonflikter men tillåts i vissa fall att göra det om de vidtar åtgärder för att särskilja sådana verksamheter från betygsättningsverksamheten (artikel 16). Leverantörer ska säkerställa att vissa personer som är involverade i verksamheten har lämpliga kvalifikationer och är oberoende i förhållande till de betygsatta enheterna (artikel 17). Leverantörer ska föra register över sin verksamhet och ha förfaranden för hantering av klagomål och motiverade farhågor (artiklarna 18–20). Utkontraktering av viktiga operativa funktioner och andra funktioner eller verksamheter som är relevanta för tillhandahållandet av ESG-betyg får endast ske under vissa förutsättningar (artikel 21). Små leverantörer av ESG-betyg får begära undantag från vissa krav på styrning (artikel 22).

Kapitel 2 i avdelning III innehåller bestämmelser om transparenskrav. Enligt dessa ska leverantörer offentliggöra information om de metoder, modeller och grundläggande antaganden som används i betygsättningsverksamheten (artikel 23). Leverantörer ska också löpande göra andra uppgifter tillgängliga för användare av ESG-betyg, betygsatta poster och emittenter av betygsatta poster (artikel 24). De ytterligare uppgifter som ska göras tillgängliga löpande omfattar bl.a. en mer detaljerad översikt över betygsättningsmetoder och dataprocesser. Transparenskraven kompletteras av mer detaljerade föreskrifter i bilagor till förordningen.

Kapitel 3 i avdelning III innehåller bestämmelser om oberoende och undvikande av intressekonflikter. Enligt dessa ska leverantörer av ESG-betyg bl.a. ha robusta styrningsarrangemang som inbegriper en tydlig

organisationsstruktur med en väl definierad, transparent och konsekvent roll- och ansvarsfördelning mellan alla personer som medverkar i tillhandahållandet av ett ESG-betyg (artikel 25). Det ställs också krav på att leverantörer vidtar åtgärder för att förebygga intressekonflikter när det gäller anställda och andra som är involverade i tillhandahållandet av betyg (artikel 26). Leverantörer har också skyldigheter som innebär att de endast får ta ut avgifter som är rättvisa, rimliga, transparenta och icke-diskriminerande (artikel 27).

Esma har det huvudsakliga ansvaret för tillsynen

Esma ansvarar för tillsynen över att leverantörer av ESG-betyg följer EU-förordningen. Motsvarande ordning med en centraliserad tillsyn inom unionen gäller för kreditvärderingsinstitut och syftar till att säkerställa en harmoniserad tillämpning och enhetlig tillsyn (skäl 41). Medlemsstaterna ska utse behöriga myndigheter för tillämpningen av förordningen (artikel 30). Deras huvudsakliga funktion är att bistå Esma och utföra uppgifter som myndigheten delegerar.

EU-förordningen är inte tillämplig i vissa fall då reglerade finansiella företag tillhandahåller hållbarhetsbetyg inom ramen för andra produkter eller tjänster (artikel 2.2 första stycket c). De företag som inte behöver tillämpa förordningen är enligt undantaget samtidigt skyldiga att lämna viss information om de använder ESG-betyg i samband med marknadsföring. Ansvaret för att dessa transparenskrav följs ligger hos de behöriga myndigheter som utsetts i sektorsspecifik lagstiftning.

Esmas befogenheter

För att fullgöra sina uppgifter enligt förordningen har Esma befogenhet att begära information och genomföra allmänna utredningar eller inspektioner på plats (artiklarna 32–34). Esma kan vidta åtgärder mot leverantörer av ESG-betyg, personer som är involverade i ESG-betygsättningsverksamhet, betygsatta poster och emittenter av betygsatta poster, tredje parter till vilka leverantörer av ESG-betyg har utkontrakterat operativa funktioner eller verksamhet och personer som på annat sätt har en nära och betydande anknytning eller koppling till leverantörer av ESG-betyg eller ESG-betygsättningsverksamhet (artikel 32.1). Inspektioner på plats får emellertid bara genomföras i företagslokaler som tillhör juridiska personer (artikel 34.1).

Om Esma konstaterar att en leverantör av ESG-betyg inte har fullgjort sina skyldigheter enligt EU-förordningen ska myndigheten vidta en eller flera tillsynsåtgärder (artikel 35). Dessa kan bestå i att Esma tillfälligt upphäver eller återkallar en auktorisation, tillfälligt förbjuder en leverantör från att offentliggöra eller distribuera ESG-betyg, kräver att en leverantör upphör med en överträdelse, ålägger böter och utfärdar offentliga underrettelser. I EU-förordningen finns särskilda bestämmelser om böter och viten (artiklarna 36–38). Förordningen innehåller också förfaranderegler som Esma ska följa i samband med beslut om tillsynsåtgärder, böter eller viten samt en bestämmelse om EU-domstolens rätt att pröva Esmas beslut om böter eller viten (artiklarna 39–41).

De behöriga myndigheternas befogenheter

Esma får delegera till de behöriga myndigheterna att begära information och genomföra allmänna utredningar eller inspektioner på plats (artikel 43). Innan Esma delegerar en uppgift ska samråd ske med den behöriga myndigheten. Esma ska också ersätta den behöriga myndigheten för de kostnader som uppgiften medför. Av EU-förordningen följer att de behöriga myndigheterna vid delegation får samma befogenheter som Esma har enligt de regler som gäller för respektive tillsynsuppgift.

Esma får också begära att de behöriga myndigheterna ska utföra särskilda utredningsuppgifter eller inspektioner på plats (artikel 34.6). Den behöriga myndigheten har i sådana fall samma befogenheter som Esma. Enligt EU-förordningen har de behöriga myndigheterna, eller tjänstemän och andra personer som bemyndigats eller utsetts av de behöriga myndigheterna, dessutom en skyldighet att bistå Esma i samband med allmänna utredningar och inspektioner på plats (artiklarna 33.4 och 34.5).

Utöver de berörda reglerna anger EU-förordningen att Esma och de behöriga myndigheterna ska samarbeta genom att förse varandra med den information som krävs för att de ska kunna utföra sina uppgifter (artikel 44). De behöriga myndigheterna ska också anmäla överträdelser av förordningen och får begära att Esma tillfälligt upphäver leverantörers tillstånd (artikel 45).

Generella begränsningar vid tillämpningen av EU-förordningen

De befogenheter som följer av EU-förordningen är underkastade vissa generella begränsningar. Förordningen är inte avsedd att påverka betygssättningsmetoderna eller ESG-betygens innehåll (skäl 36). När Esma, kommissionen eller medlemsstaternas offentliga myndigheter fullgör sina uppgifter enligt förordningen får de följaktligen inte ingripa när det gäller ESG-betygs innehåll eller metoder (artikel 28). Esma, tjänstemän eller någon annan person som bemyndigats av Esma får inte heller använda sina befogenheter att begära information och genomföra allmänna utredningar eller inspektioner på plats för att kräva röjande av information eller handlingar som omfattas av rättsliga privilegier (artikel 31).

Ändring av EU:s förordning om hållbarhetsrelaterade upplysningar

Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/2088 av den 27 november 2019 om hållbarhetsrelaterade upplysningar som ska lämnas inom den finansiella tjänstesektorn, i fortsättningen kallad EU:s förordning om hållbarhetsrelaterade upplysningar, innehåller krav på vissa aktörer att lämna information om sin verksamhet och de finansiella produkter som verksamheten avser. Förordningen ska tillämpas av ett flertal aktörer på finansmarknadsområdet (se prop. 2020/21:66 s. 28, 29 och 38–44). Genom en ändring i förordningen ska de berörda aktörerna följa de minimikrav på transparens som fastställs i EU:s förordning om

hållbarhetsbetyg om de utfärdar och lämnar ut ett ESG-betyg till en tredje part som en del av sitt marknadsföringsmaterial (artikel 49). Syftet är att säkerställa transparens i fall då ESG-betyg ingår i andra produkter eller tjänster som redan regleras i unionsrätten och EU-förordningen därför inte ska tillämpas (se skäl 22 och artikel 2.2 första stycket c).

Information ska göras tillgänglig i den gemensamma europeiska åtkomstpunkten (Esap)

Från och med den 1 januari 2028 ska en leverantör av ESG-betyg när den offentliggör information om förfaranden för hantering av klagomål och information om metoder, modeller och grundläggande antaganden som används i ESG-betygsättningsverksamhet, samtidigt lämna informationen till Esma i syfte att informationen ska tillgängliggöras i den europeiska gemensamma åtkomstpunkten, förkortad Esap (artikel 14.3 och 14.4 i EU:s förordning om hållbarhetsbetyg). Esma ska utarbeta förslag till tekniska standarder som ska specificera vilka uppgifter som ska medfölja informationen (metadata) samt tekniska krav på informationen (artikel 14.8 i samma förordning).

Esma ska från och med samma tidpunkt även tillgängliggöra information i Esap om bl.a. Esmas tillsynsåtgärder och beslut om godkännande av ESG-betyg som tillhandahålls av leverantörer som är etablerade utanför unionen (artikel 14.7 i samma förordning).

Det fortsatta arbetet inom EU

Kommissionen ska anta delegerade akter som kompletterar EU:s förordning om hållbarhetsbetyg med dels förfaranderegler för beslut om böter eller viten, dels regler om tillsynsavgifter (artiklarna 39 och 42). Kommissionen får också anta en delegerad akt som specificerar förutsättningarna för beslut om likvärdighet (artikel 10). Förordningen ger kommissionen dessutom befogenhet att anta tekniska standarder för tillsyn och genomförande på ett antal områden.

Kommissionen ska utvärdera tillämpningen av förordningen senast den 2 januari 2029 (artikel 52). Utvärderingen ska ske genom en rapport som särskilt bedömer bl.a. förordningens påverkan på omställningen till en hållbar ekonomi, förordningens effekter på marknadsstrukturen, förordningens tillämpningsområde och förordningens påverkan på hållbarhetsbetygens kvalité och tillförlitlighet. Om kommissionen anser att det är lämpligt ska ett lagstiftningsförslag om ändring av relevanta bestämmelser i förordningen också följa med rapporten.

5 Kompletterande bestämmelser i nationell rätt

5.1 En ny lag införs

Promemorians förslag: De bestämmelser som är nödvändiga för att komplettera EU:s förordning om hållbarhetsbetyg ska införas i en ny lag.

Skälen för promemorians förslag: En EU-förordning är direkt tillämplig i varje medlemsstat. En sådan rättsakt får inte inkorporeras i eller transformeras till nationell rätt. Några särskilda åtgärder för att införliva EU:s förordning om hållbarhetsbetyg i svensk rätt får därför inte vidtas. EU-förordningen förutsätter samtidigt att medlemsstaterna inför vissa nationella regler. Medlemsstaterna ska bl.a. utse en behörig myndighet för tillämpningen av förordningen (artikel 30).

Det finns i svensk rätt inte någon lag eller annan författning som särskilt reglerar den typ av verksamhet som EU-förordningen avser. Ett företag som vill erbjuda hållbarhetsbetyg enligt EU-förordningen måste inte heller ha tillstånd enligt någon annan reglering på finansmarknadsområdet. Det finns därför inte någon befintlig lag som bör ändras med anledning av EU-förordningen. Kompletterande bestämmelser till EU-förordningen skulle av praktiska skäl kunna införas i en befintlig lag som t.ex. lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden eller lagen (2010:1010) om kreditvärderingsinstitut. En sådan lösning skulle samtidigt föra med sig att lagstiftningen blir mer komplicerad utan att det motiveras av systematiska fördelar. De bestämmelser som är nödvändiga att införa i svensk rätt bör därför införas i en ny lag.

5.2 Finansinspektionen utses till behörig myndighet

Promemorians förslag: Finansinspektionen ska vara behörig myndighet enligt EU:s förordning om hållbarhetsbetyg.

Skälen för promemorians förslag: Enligt EU:s förordning om hållbarhetsbetyg ska varje medlemsstat utse en behörig myndighet som har tillräckligt stor och kunnig personalstyrka för att kunna tillämpa förordningen (artikel 30). Den behöriga myndigheten ska bistå Esma vid allmänna utredningar och inspektioner på plats (artikel 33 och 34). Den ska också utföra tillsynsuppgifter som Esma delegerar (artikel 43). EU-förordningen innehåller dessutom regler om informationsutbyte och anmälningar av den behöriga myndigheten (artikel 44 och 45).

Hållbarhetsbetyg fyller en viktig funktion på kapitalmarknaden. Betygen kan användas som informationskälla vid investeringsbeslut men också vid hantering av risker och upplysningsskyldigheter. Finansinspektionen är ansvarig tillsynsmyndighet enligt flera regelverk på hållbarhetsområdet. Inspektionen har också ett internationellt kontaktnät

med andra tillsynsmyndigheter. Dessutom innebär förordningen att inspektionen får ansvar för vissa tillsynsuppgifter i egenskap av behörig myndighet enligt sektorsspecifik lagstiftning (se avsnitt 5.5). Det är därför lämpligt att inspektionen utses till behörig myndighet enligt EU-förordningen.

5.3 Platsundersökning och handräckning

Promemorians förslag: Finansinspektionen ska få begära handräckning av Kronofogdemyndigheten för att en undersökning hos ett företag ska kunna genomföras enligt EU:s förordning om hållbarhetsbetyg. Vid handräckning ska de bestämmelser i utsökningsbalken gälla som avser verkställighet av andra förpliktelser än betalningsskyldighet, avhysning och avlägsnande. Om Finansinspektionen begär det, ska inte Kronofogdemyndigheten i förväg underrätta den som undersökningen ska genomföras hos.

Promemorians bedömning: Det bör inte införas något krav på ett tillstånd från en domstol innan det sker en undersökning med eller utan handräckning av Kronofogdemyndigheten.

Skälen för promemorians förslag och bedömning

EU-förordningens bestämmelser

Enligt EU:s förordning om hållbarhetsbetyg får Esma genomföra inspektioner på plats (artikel 34). Det som i förordningen kallas för inspektioner eller kontroller på plats är enligt den terminologi som används i nationell rätt på finansmarknadsområdet platsundersökningar. Esma får genomföra undersökningar i företagslokaler som tillhör vissa juridiska personer. Till den krets som kan bli föremål för en undersökning hör bl.a. leverantörer av ESG-betyg och emittenter av betygsatta poster. Om det krävs får Esma genomföra en platsundersökning utan förhandsanmälan. De tjänstemän och andra personer som Esma har bemyndigat att genomföra en undersökning ska ha tillträde till alla företagslokaler och all mark som används av den juridiska person som är föremål för inspektionen. De ska också ha befogenhet att vidta ett antal åtgärder som t.ex. att försegla företagslokaler och granska allt relevant material. Ett beslut om en inspektion ska förenas med vite (artikel 37).

Esma ska fatta beslut om att genomföra en inspektion efter samråd med den behöriga myndigheten i den medlemsstat där inspektionen ska genomföras (artikel 34.4). Den berörda myndigheten ska på begäran aktivt bistå Esma och utföra särskilda utredningsuppgifter eller inspektioner på dess vägnar (artikel 34.5 och 34.6). Den behöriga myndigheten kan också få befogenhet att göra inspektioner på plats genom delegation från Esma (artikel 43). Om någon motsätter sig en inspektion ska den behöriga myndigheten lämna det bistånd som är nödvändigt för att inspektionen ska kunna genomföras och vid behov begära handräckning av polis eller annan motsvarande verkställande myndighet (artikel 34.7).

EU-förordningen ger utrymme för medlemsstaterna att bestämma att det enligt nationell rätt ska krävas tillstånd av en rättslig myndighet för att en

platsundersökning eller verkställighetsåtgärd ska få genomföras (artikel 34.8). Tillståndsprövningen ska i så fall ta sikte på äktheten i Esmas beslut och att de planerade tvångsåtgärderna inte är godtyckliga eller alltför långtgående (artikel 34.9). Prövningen får däremot inte avse behovet av en platsundersökning.

Finansinspektionen ska få begära handräckning

EU-förordningen kräver att den behöriga myndigheten ska kunna vidta åtgärder om någon motsätter sig en platsundersökning. Finansinspektionen har i en sådan situation inte tillgång till några tvångsmedel. Enligt andra lagar på finansmarknadsområdet har inspektionen möjlighet att begära handräckning av Kronofogdemyndigheten (se t.ex. 3 § lagen om kreditvärderingsinstitut). För att Finansinspektionen ska ha de befogenheter som krävs enligt EU-förordningen bör det införas motsvarande bestämmelser om att handräckning får ske enligt tillämpliga regler utsökningsbalken. Eftersom en platsundersökning ska kunna genomföras utan förhandsanmälan bör det anges att Finansinspektionen har möjlighet att begära att Kronofogdemyndigheten inte ska underrätta det berörda företaget innan verkställighet sker.

Något krav på tillstånd från en domstol bör inte införas

Esma har enligt flera EU-rättsakter befogenhet att göra platsundersökningar i sin roll som tillsynsmyndighet. Det har i tidigare lagstiftningsärenden inte ansetts motiverat att införa kompletterande nationella bestämmelser om att det ska krävas tillstånd inför en sådan platsundersökning. Som skäl har det angetts att en nationell domstol eller annan rättslig myndighet endast skulle få göra en begränsad prövning av Esmas beslut och de planerade verkställighetsåtgärderna samt att ett beslut om en platsundersökning kan överklagas i annan ordning. Lagstiftaren har också tagit fasta på att de berörda EU-rättsakterna innehållit begränsningar av hur utredningsbefogenheter får utövas (se t.ex. prop. 2011/12:40 s. 23 och 24 och prop. 2024/25:21 s. 36).

EU-förordningen innehåller vissa generella begränsningar av hur utredningsbefogenheter får utövas. Esma, dess tjänstemän eller någon annan person som Esma bemyndigat får följaktligen inte göra platsundersökningar för att kräva röjande av information eller handlingar som omfattas av rättsliga privilegier (artikel 31). Den svenska lagstiftaren har tidigare bedömt att en motsvarande begränsning innebär att platsundersökningar inte får göras om det skulle leda till röjande av information som omfattas av rättsligt skydd, vilket t.ex. kan vara fallet vid platsundersökningar hos medieföretag (se prop. 2011/12:40 s. 24). Beslut om platsundersökningar enligt EU-förordningen kan också överklagas till Europeiska unionens domstol. Med hänsyn till de begränsningar av Esmas befogenheter som förordningen innehåller och möjligheten att överklaga myndighetens beslut är det inte motiverat att införa ett krav på tillstånd från nationell domstol innan det genomförs en platsundersökning eller innan handräckning lämnas vid en platsundersökning.

5.4 Verkställighet

Promemorians förslag: Beslut om böter eller viten enligt EU:s förordning om hållbarhetsbetyg ska få verkställas enligt utsökningsbalkens bestämmelser på samma sätt som en svensk dom som har fått laga kraft, om inte något annat följer av förordningen.

Skälen för promemorians förslag: Enligt EU:s förordning om hållbarhetsbetyg ska böter och viten som Esma beslutar vara av administrativ karaktär (artikel 38. 2). Esmas beslut om böter och viten ska vara verkställbara och verkställigheten ska följa de förfaranderegler som gäller i den medlemsstat eller det tredjeland där böterna och vitena verkställs (artikel 38.3). Det som i förordningen kallas för böter är enligt den terminologi som används i nationell rätt inte böter utan avgifter. I likhet med vad som gäller enligt flera andra lagar på finansmarknadsområdet bör samma regler gälla som vid verkställighet av en svensk dom som har fått laga kraft (se t.ex. 4 § lagen om kreditvärderingsinstitut och 3 kap. 16 § lagen med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om europeiska gröna obligationer).

5.5 Ändringar i lagar om referensvärden och gräsrotsfinansiering

Promemorians förslag: Finansinspektionen ska utöva tillsyn över att administratörer av referensvärden och leverantörer av gräsrotsfinansieringstjänster följer krav på att lämna information vid användning av hållbarhetsbetyg i marknadsföringsmaterial. Finansinspektionen ska också ha befogenhet att ingripa om dessa krav inte följs. Hänvisningar till EU-förordningen ska vara dynamiska.

Promemorians bedömning: EU-förordningens krav på att andra reglerade finansiella företag ska lämna information vid användning av hållbarhetsbetyg i marknadsföringsmaterial kräver inte några lagstiftningsåtgärder.

Skälen för promemorians förslag och bedömning

Transparenskrav vid användning av hållbarhetsbetyg i marknadsföring

EU-förordningen är inte tillämplig i vissa fall då reglerade finansiella företag tillhandahåller ESG-betyg inom ramen för andra produkter eller tjänster (artikel 2.2 första stycket c). Dessa företag är emellertid, enligt en särskild bestämmelse, skyldiga att lämna viss information om de använder ESG-betyg i samband med marknadsföring (artikel 2.2 andra stycket). Skyldigheten innebär att ett företag som lämnar ut ett ESG-betyg till en tredje part som en del av sitt marknadsföringsmaterial ska inkludera en länk till sin webbplats i materialet. På webbplatsen ska företaget offentliggöra uppgifter om bl.a. de betygsättningsmetoder som använts och företagets organisation. Omfattas företaget av motsvarande skyldigheter enligt EU:s förordning om hållbarhetsrelaterade upplysningar ska i stället bestämmelserna i den förordningen tillämpas.

I EU:s förordning om hållbarhetsbetyg anges att de behöriga myndigheter som utsetts i sektorsspecifik lagstiftning ska övervaka att reglerade finansiella företag följer de aktuella transparenskraven (artikel 2.2 tredje stycket). Det anges också att tillsynen ska utövas i enlighet med de befogenheter som beviljats genom sektorsspecifik lagstiftning. I sektorspecifik lagstiftning har den närmare utformningen av de behöriga myndigheternas befogenheter överlämnats till medlemsstaterna. EU-förordningen förutsätter med andra ord att nationell rätt är utformad på ett sätt som tillåter de behöriga myndigheterna att använda sina befogenheter på olika områden för att utföra nya uppgifter som följer av förordningen.

I Sverige är Finansinspektionen behörig myndighet enligt all den sektorsspecifika lagstiftning som nämns i EU-förordningen (artikel 2.2 första stycket c i). Utformningen av inspektionens befogenheter skiljer sig emellertid åt i olika regelverk. Det krävs därför vissa anpassningar av svensk rätt för att inspektionen ska kunna utöva tillsyn på det sätt som EU-förordningen förutsätter.

Finansinspektionens befogenheter inom tillämpningsområdet för EU:s förordning om hållbarhetsrelaterade upplysningar

Kraven på transparens vid användning av hållbarhetsbetyg i samband med marknadsföring införs även i EU:s förordning om hållbarhetsrelaterade upplysningar (se avsnitt 4.2). I den förordningen anges att medlemsstaterna ska säkerställa att de behöriga myndigheter som utsetts i enlighet med sektorsspecifik lagstiftning övervakar att kraven i förordningen följs (artikel 14). De behöriga myndigheterna ska också ha alla tillsyns- och utredningsbefogenheter som krävs för att de ska kunna utföra sina uppgifter enligt förordningen. I samband med att EU:s förordning om hållbarhetsrelaterade upplysningar trädde i kraft gjordes vissa anpassningar av svensk rätt för att Finansinspektionens tillsyn även skulle omfatta kraven i förordningen (se prop. 2020/21:66 s. 38). Finansinspektionen kommer därför ha befogenhet att utöva tillsyn över att aktörer som omfattas av förordningen följer de nya transparenskraven. Några lagstiftningsåtgärder krävs inte i förhållande till dessa aktörer.

Finansinspektionens befogenheter på andra områden

EU:s förordning om hållbarhetsbetyg förutsätter att tillsyn ska kunna ske enligt sektorsspecifik lagstiftning som EU:s förordning om hållbarhetsrelaterade upplysningar inte hänvisar till (jfr artikel 2.2 första stycket c i EU:s förordning om hållbarhetsbetyg samt artiklarna 6.3 och 14 i EU:s förordning om hållbarhetsrelaterade upplysningar). Det handlar om följande EU-rättsakter:

- Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/1011 av den 8 juni 2016 om index som används som referensvärden för finansiella instrument och finansiella avtal eller för att mäta investeringsfonders resultat, och om ändring av direktiven 2008/48/EG och 2014/17/EU och förordning (EU) nr 596/2014, i fortsättningen kallad EU:s förordning om referensvärden,
- Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2020/1503 av den 7 oktober 2020 om europeiska leverantörer av gräsrotsfinansierings-

tjänster för företag och om ändring av förordning (EU) 2017/1129 och direktiv (EU) 2019/1937, i fortsättningen kallad EU:s förordning om gräsrotsfinansiering, och

- Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/1114 av den 31 maj 2023 om marknader för kryptotillgångar och om ändring av förordningarna (EU) nr 1093/2010 och (EU) nr 1095/2010 samt direktiven 2013/36/EU och (EU) 2019/1937, i fortsättningen kallad EU:s förordning om marknader för kryptotillgångar.

EU:s förordning om referensvärden innehåller bestämmelser som ska tillämpas av bl.a. administratörer av referensvärden. Dessa aktörer omfattas av EU:s förordning om hållbarhetsbetyg eftersom de är reglerade finansiella företag enligt definition i den förordningen (artikel 3.5 w). Lagen (2018:2024) med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om referensvärden innehåller bestämmelser om Finansinspektionens utredningsbefogenheter och om ingripanden (3 och 4 kap.). Under en utredning får inspektionen förelägga fysiska och juridiska personer att lämna uppgifter eller inställa sig till förhör. Inspektionen får också genomföra platsundersökningar i verksamhetslokaler och förelägga fysiska och juridiska personer att tillfälligt upphöra med ett visst förfarande eller en viss verksamhet. Om de berörda aktörerna inte samarbetar, eller om de åsidosätter vissa angivna skyldigheter, har inspektionen befogenhet att ingripa genom beslut om bl.a. anmärkning, förbud eller sanktionsavgift. Inspektionens befogenheter gäller enbart i förhållande till EU:s förordning om referensvärden och delegerade akter till den förordningen. Det bör därför tas in kompletterande bestämmelser i lagen som ger inspektionen nödvändiga utrednings- och ingripandebefogenheter för att övervaka att administratörer av referensvärden även följer kraven i EU:s förordning om hållbarhetsbetyg. För att säkerställa att ändringar i EU-förordningen ska få omedelbart genomslag vid tillämpningen i svensk rätt bör hänvisningar till förordningen vara dynamiska (jfr prop. 2020/21:206 s. 49).

Enligt lagen (2021:899) med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om gräsrotsfinansiering har Finansinspektionen tillsyn över att leverantörer av gräsrotsfinansieringstjänster följer bestämmelserna i förordningen och vissa nationella författningar (2 kap. 1 §). För att utföra sina uppgifter enligt lagen har inspektionen tillsyns- och utredningsbefogenheter samt befogenhet att besluta om ingripanden (2 och 3 kap.). Finansinspektionens befogenheter motsvarar i stora delar de befogenheter som inspektionen har enligt lagen med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om referensvärden. Utformningen av lagen med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om gräsrotsfinansiering innebär att inspektionen inte kan använda sina befogenheter för att utöva tillsyn över att leverantörer av gräsrotsfinansieringstjänster följer kraven i EU:s förordning om hållbarhetsbetyg. Det bör därför tas in kompletterande bestämmelser i lagen som ger inspektionen nödvändiga befogenheter för att utöva tillsyn över att dessa krav följs och för att ingripa vid överträdelse. Hänvisningar i lagen till EU-förordningen bör vara dynamiska av samma skäl som framförs ovan.

Enligt lagen (2024:1159) med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om marknader för kryptotillgångar har Finansinspektionen

tillsyn över att företag som omfattas av förordningen bedriver sin verksamhet i enlighet med bl.a. förordningen och andra författningar som reglerar verksamheten (2 kap. 1 §). Lagen är med andra ord utformad på så sätt att tillsynen kommer att omfatta EU:s förordning om hållbarhetsbetyg. Lagen ger också inspektionen nödvändiga befogenheter att besluta om tillsyns- och utredningsåtgärder samt ingripanden. Det krävs därför inte någon lagstiftningsåtgärd för att inspektionen ska kunna utöva tillsyn över leverantörer av kryptotillgångstjänster på det sätt som EU:s förordning om hållbarhetsbetyg förutsätter.

6 Behandling av personuppgifter

Promemorians bedömning: EU:s dataskyddsförordning och lagen med kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning utgör tillräcklig reglering av den personuppgiftsbehandling som kommer att ske med anledning av förslagen i promemorian. Någon ytterligare reglering om denna behandling behövs inte.

Skälen för promemorians bedömning: Personuppgifter kommer att behandlas till följd av den nya lagen och de lagändringar som föreslås. Finansinspektionen kommer som utsedd behörig myndighet att behandla personuppgifter som är nödvändiga för att utföra tillsynsuppgifter, t.ex. kontaktuppgifter till anställda och företrädare för de juridiska personer som är föremål för utredningsåtgärder. Även de berörda företagen kommer att behandla personuppgifter när de lämnar ut uppgifter i samband med utredningsåtgärder.

Vid behandling av personuppgifter gäller Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning), i fortsättningen kallad EU:s dataskyddsförordning, lagen (2018:218) med kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning (dataskyddslagen) och förordningen (2018:219) med kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning.

Finansinspektionens behandling av personuppgifter är nödvändig för att myndigheten ska kunna utföra sina uppgifter enligt EU:s förordning om hållbarhetsbetyg. De berörda företagens behandling av personuppgifter är också nödvändig eftersom de har en skyldighet att lämna ut uppgifter enligt förordningen. Den rättsliga grunden för personuppgiftsbehandlingen är i båda dessa fall att det är nödvändigt att behandla uppgifterna för att fullgöra en rättslig förpliktelse som åvilar den personuppgiftsansvarige (artikel 6.1 c i EU:s dataskyddsförordning). Finansinspektionen utför dessutom en uppgift av allmänt intresse eller som ett led i myndighetsutövning (artikel 6.1 e i EU:s dataskyddsförordning). Den rättsliga grunden fastställs i den nya lagen och EU:s förordning om hållbarhetsbetyg (jfr artikel 6.3 i EU:s dataskyddsförordning).

Det är klart motiverat med hänsyn till Finansinspektionens uppgifter att myndigheten får behandla personnummer om sådana skulle förekomma i t.ex. utredningar (3 kap. 10 § dataskyddslagen). Det bedöms inte bli aktuellt för Finansinspektionen att behandla känsliga personuppgifter (jfr artikel 9 i EU:s dataskyddsförordning). Den personuppgiftsbehandling som kommer att bli följden av den nya lagen bedöms sammantaget vara proportionell mot de mål som eftersträvas (jfr artikel 6.3 i EU:s dataskyddsförordning).

Den nya behandlingen av personuppgifter är således förenlig med EU:s dataskyddsförordning. EU:s dataskyddsförordning och dataskyddslagen med kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning utgör tillräcklig reglering för den personuppgiftsbehandling som kommer att ske med anledning av den nya lagen. Någon ytterligare reglering om denna personuppgiftsbehandling behöver således inte införas.

7 Ikraftträdande

Promemorians förslag: Den nya kompletteringslagen och ändringarna i övriga lagar ska träda i kraft den 2 april 2026.

Skälen för promemorians förslag: EU:s förordning om hållbarhetsbetyg ska tillämpas från och med den 2 juli 2026 (artikel 53). Varje medlemsstat ska dock senast den 2 april 2026 utse en behörig myndighet för tillämpningen av förordningen (artikel 30). Det finns inget hinder mot att låta den nya kompletteringslagen träda i kraft i sin helhet den 2 april 2026. Detsamma gäller de ändringar som föreslås i övriga lagar. Några övergångsbestämmelser behövs inte.

8 Konsekvensanalys

8.1 Ramen för konsekvensanalysen

EU:s förordning om hållbarhetsbetyg är direkt tillämplig i Sverige. Effekten av förordningen har redan analyserats i de konsekvensanalyser som gjorts i samband med framtagandet av rättsakten. Kommissionen har i sin konsekvensanalys redogjort för bl.a. målen med ändringsförslagen, olika möjliga handlingsalternativ och effekter för berörda aktörer (SWD[2023] 204 final). Konsekvensanalysen i promemorian begränsas därför till de lagförslag som lämnas och vilka effekter dessa får ur ett nationellt perspektiv.

8.2 Alternativa lösningar

I promemorian föreslås kompletterande bestämmelser och lagändringar som anpassar svensk rätt till EU-förordningen. Förslagen går inte längre än vad som är nödvändigt för att uppfylla förordningens krav. Det bedöms därför inte finnas några alternativa lösningar till promemorians förslag.

8.3 Konsekvenser för Finansinspektionen och företagen

I promemorian föreslås att Finansinspektionen ska vara behörig myndighet enligt EU-förordningen. Inspektionen får därmed de uppgifter och befogenheter som framgår direkt av förordningen. I huvudsak innebär det att inspektionen ska bistå Esma genom att t.ex. utföra utredningsåtgärder och begära handräckning av Kronofogdemyndigheten om någon motsätter sig en platsundersökning. Därutöver får inspektionen ansvar för tillsynen över att reglerade finansiella företag följer förordningens krav på transparens vid användning av hållbarhetsbetyg i samband med marknadsföring.

Esma har uppskattat att 59 leverantörer av ESG-betyg var verksamma inom unionen år 2022. Bland dessa var ett fåtal internationella aktörer med en stor marknadsandel. Eftersom Esma ansvarar för tillsynen av leverantörer av ESG-betyg kan konsekvenserna av det nya regelverket antas bli begränsade för Finansinspektionen. Dessutom har ingen av de stora aktörerna huvudkontor i Sverige vilket bör minska sannolikheten för att Esma behöver begära bistånd av inspektionen. Om Esma begär bistånd har inspektionen rätt till ersättning för alla kostnader som kan uppstå när den utför uppgifter enligt förordningen.

Att Finansinspektionen blir utsedd till behörig myndighet och att vissa förtydliganden sker av svensk rätt innebär i sig inga effekter för de aktuella företagen. Konsekvenserna av att Finansinspektionen ska ansvara för tillsynen över att reglerade finansiella företag följer vissa transparenskrav kan också antas bli begränsade. De nya reglerna innebär främst att företag som är skyldiga att tillämpa EU:s förordning om hållbarhetsrelaterade upplysningar kan behöva lämna ytterligare uppgifter. Eventuella ökade kostnader för Finansinspektionen som inte ersätts av Esma bedöms sammantaget vara begränsade och ryms inom befintliga ekonomiska ramar.

8.4 Konsekvenser för Kronofogdemyndigheten

Förslagen i promemorian innebär att Finansinspektionen får begära handräckning av Kronofogdemyndigheten om någon motsätter sig en platsundersökning och att Esmas beslut om böter och viten får verkställas enligt utsökningsbalken. Platsundersökningar förväntas inte ske med någon större frekvens och det får förutsättas att de som berörs av inspektionerna normalt underkastar sig dessa frivilligt. Antalet mål om verkställighet av beslut om böter eller viten förväntas vara mycket

begränsat. För Kronofogdemyndighetens del antas förslaget därför inte innebära mer än en marginell ökning av arbetsbelastningen och eventuella ökade kostnader för myndigheten ryms inom befintliga ekonomiska ramar.

8.5 Konsekvenser för domstolarna

Kronofogdemyndighetens beslut i handräckningsärenden får överklagas till allmän domstol. Som berörts förväntas handräckning förekomma endast i undantagsfall. Eventuella ökade kostnader för domstolarna bedöms därför vara begränsade och ryms inom befintliga ekonomiska ramar.

9 Författningskommentar

9.1 Förslaget till lag med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om hållbarhetsbetyg

1 § Denna lag kompletterar Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/3005 av den 27 november 2024 om transparens och integritet i betygsättningsverksamhet avseende miljö, samhällsansvar och bolagsstyrning (ESG-betyg), och om ändring av förordningarna (EU) 2019/2088 och (EU) 2023/2859, i denna lag kallad EU-förordningen.

Termer och uttryck som används i denna lag har samma betydelse som i EU-förordningen.

Paragrafen anger lagens syfte. Övervägandena finns i avsnitt 5.1.

I *första stycket* anges att lagen kompletterar EU-förordningen. Hänvisningen till förordningen avser den vid varje tidpunkt gällande lydelsen, s.k. dynamisk hänvisning.

I *andra stycket* klargörs att termer och uttryck i lagen har samma betydelse som i EU-förordningen.

2 § Finansinspektionen är behörig myndighet enligt EU-förordningen.

Paragrafen innehåller en bestämmelse om behörig myndighet. Övervägandena finns i avsnitt 5.2.

Paragrafen innebär att Finansinspektionen är den behöriga myndighet som avses i EU-förordningen. Myndigheten har därmed de befogenheter och skyldigheter som en behörig myndighet har enligt förordningen.

3 § Finansinspektionen får begära handräckning av Kronofogdemyndigheten för att en undersökning ska kunna genomföras enligt artikel 34 i EU-förordningen.

Vid handräckning gäller bestämmelserna i utsökningsbalken om verkställighet av förpliktelser som inte avser betalningsskyldighet, avhysning eller avlägsnande. Om Finansinspektionen begär det, ska inte Kronofogdemyndigheten i förväg underrätta den som undersökningen ska genomföras hos.

Paragrafen innehåller bestämmelser om handräckning vid genomförande av platsundersökningar och införs till följd av artikel 34.7 i EU-förordningen. Den är utformad efter förebild av 3 § lagen (2010:1010) om kreditvärderingsinstitut. Övervägandena finns i avsnitt 5.3.

I *första stycket* anges i vilka fall Finansinspektionen får begära handräckning av Kronofogdemyndigheten. Av artikel 34 i EU-förordningen följer att handräckning kan komma i fråga både när Esma genomför en platsundersökning och när inspektionen genomför en platsundersökning på uppdrag av Esma. Hänvisningen till förordningen avser den vid varje tidpunkt gällande lydelsen, s.k. dynamisk hänvisning.

Vid handräckning gäller enligt *andra stycket* bestämmelserna i utsökningsbalken om verkställighet av förpliktelser som inte avser betalningsskyldighet, avhysning eller avlägsnande. Det innebär att verkställighet ska ske enligt det förfarande som regleras i bl.a. 16 kap.

11–12 a §§ utsökningsbalken. I sista meningen anges att Kronofogdemyndigheten inte i förväg ska underrätta den hos vilken undersökningen ska genomföras, om Finansinspektionen begär det. Bestämmelsen ger utrymme för att avvika från utsökningsbalkens regler om att det berörda företaget ska underrättas innan verkställighet sker. Det krävs inte att ett ärende är brådsakande för att Kronofogdemyndigheten ska få genomföra en platsundersökning utan att i förväg underrätta det berörda företaget, utan det räcker att Finansinspektionen begär det. Kronofogdemyndigheten har enligt utsökningsbalken rätt att vidta tvångsåtgärder och kan vid behov begära biträde av Polismyndigheten (2 kap. 17 § utsökningsbalken och 3 kap. 3 § utsökningsförordningen [1981:981]).

4 § Beslut om avgifter eller viten enligt EU-förordningen får verkställas enligt utsökningsbalkens bestämmelser på samma sätt som en svensk dom som har fått laga kraft, om inte något annat följer av förordningen.

Paragrafen innehåller en bestämmelse om verkställighet av Esmas beslut om böter eller viten. Den är utformad efter förebild av bl.a. 3 kap. 16 § lagen (2024:1085) med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om europeiska gröna obligationer. Övervägandena finns i avsnitt 5.4.

Paragrafen införs till följd av artikel 38.3 i EU-förordningen. Det som i förordningen kallas för böter är enligt den terminologi som används i svensk rätt inte böter utan avgifter. Hänvisningen till förordningen avser den vid varje tidpunkt gällande lydelsen, s.k. dynamisk hänvisning.

9.2 Förslaget till lag om ändring i lagen (2018:2024) med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om referensvärden

3 kap.

11 § *Finansinspektionen övervakar att administratörer av referensvärden följer bestämmelsen i artikel 2.2 andra stycket i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/3005 av den 27 november 2024 om transparens och integritet i betygsättningsverksamhet avseende miljö, samhällsansvar och bolags-*

styrning (ESG-betyg), och om ändring av förordningarna (EU) 2019/2088 och (EU) 2023/2859.

För den tillsynen får inspektionen tillämpa de befogenheter som följer av 1, 3–5 och 6 §§. Vid tillämpningen ska det som anges där om tillsyn över att EU-förordningens bestämmelser följs och om överträdelse av EU-förordningen avse bestämmelsen i artikel 2.2 andra stycket i EU:s förordning om hållbarhetsbetyg.

Paragrafen, som är ny, innehåller bestämmelser om utredningsbefogenheter i vissa fall. Den är utformad delvis efter förebild av 2 kap. 5 § lagen (2024:1159) med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om marknader för kryptotillgångar. Övervägandena finns i avsnitt 5.5.

Enligt paragrafen får Finansinspektionen möjlighet att använda sig av vissa av lagens utredningsbefogenheter vid tillsynen över att administratörer av referensvärden följer artikel 2.2 andra stycket i EU:s förordning om hållbarhetsbetyg. En administratör av referensvärden är enligt den bestämmelsen skyldig att följa vissa transparenskrav om administratören använder hållbarhetsbetyg i samband med marknadsföring. Inspektionen ges befogenhet att besluta om olika former av förelägganden och platsundersökningar. Beslut om förelägganden och platsundersökningar enligt 3 och 5 §§ kan avse både fysiska och juridiska personer i deras egenskap av verksamhetsutövare (jfr artikel 3.1.6 i EU:s förordning om referensvärden). Beslut om förelägganden enligt 1 och 3 §§ kan även avse andra fysiska eller juridiska personer, t.ex. anställda vid ett företag som har uppgifter som är relevanta för en utredning. Hänvisningen till förordningen avser den vid varje tidpunkt gällande lydelsen, s.k. dynamisk hänvisning.

4 kap.

1 § Finansinspektionen ska ingripa mot

1. en administratör som har auktoriserats eller registrerats enligt artikel 34 i EU-förordningen och som har åsidosatt sina skyldigheter enligt

a) någon av artiklarna 4–15, 19a, 19b, 21.1, 23.2, 23.11, 24.3, 25.2, 25.7, 26.2, 26.3, 27 och 28.1 i förordningen, eller

b) en delegerad akt som Europeiska kommissionen har antagit enligt artikel 19c i förordningen,

2. en rapportör under tillsyn som har åsidosatt sina skyldigheter enligt någon av artiklarna 16, 23.3 och 23.10 i EU-förordningen,

3. en enhet under tillsyn som har använt ett referensvärde

a) utan att uppfylla sina skyldigheter enligt artikel 28.2 i EU-förordningen, eller

b) i strid med artikel 29.1 eller 29.1a,

4. den som har åsidosatt sin skyldighet enligt artikel 29.2 i EU-förordningen,

5. en administratör eller en enhet under tillsyn som inte följt ett föreläggande enligt artikel 21.3, 23.5 eller 23.6 i EU-förordningen,

6. en sådan administratör som avses i 1 eller en enhet under tillsyn som inte har följt ett föreläggande enligt 3 kap. 1 eller 2 § eller som inte har gett tillträde till verksamhetslokaler enligt 3 kap. 5 §,

7. den som driver verksamhet som administratör utan att ha fått auktorisation eller registrerats enligt artikel 34 i EU-förordningen, och

8. en administratör som har åsidosatt sina skyldigheter enligt artikel 2.2 andra stycket i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/3005.

Paragrafen innehåller bestämmelser om ingripanden. Övervägandena finns i avsnitt 5.5.

Enligt *punkt 8*, som är ny, ska Finansinspektionen även ingripa mot en administratör av referensvärden som har åsidosatt sina skyldigheter enligt artikel 2.2 andra stycket i EU:s förordning om hållbarhetsbetyg. En administratör av referensvärden är skyldig att följa vissa transparenskrav om den använder hållbarhetsbetyg i samband med marknadsföring. Inspektionen har befogenhet att ingripa genom beslut om förelägganden, anmärkningar och sanktionsavgifter (se 2 och 6 §§). Hänvisningen till förordningen avser den vid varje tidpunkt gällande lydelsen, s.k. dynamisk hänvisning.

9.3 Förslaget till lag om ändring i lagen (2021:899) med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om gräsrotsfinansiering

2 kap.

1 § Finansinspektionen har tillsyn över att leverantörer av gräsrotsfinansieringstjänster följer bestämmelserna i

1. EU-förordningen,
2. lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism och föreskrifter som meddelats med stöd av den lagen, och
3. artikel 2.2 andra stycket i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/3005 av den 27 november 2024 om transparens och integritet i betygsättningsverksamhet avseende miljö, samhällsansvar och bolagsstyrning (ESG-betyg), och om ändring av förordningarna (EU) 2019/2088 och (EU) 2023/2859.

Paragrafen innehåller bestämmelser om Finansinspektionens tillsyn över leverantörer av gräsrotsfinansieringstjänster. Övervägandena finns i avsnitt 5.5.

Enligt den nya *punkt 3* har Finansinspektionen tillsyn över att leverantörer av gräsrotsfinansieringstjänster följer bestämmelsen i artikel 2.2 andra stycket i EU:s förordning om hållbarhetsbetyg. Det följer även direkt av artikel 2.2 tredje stycket i EU-förordningen. Den nya tillsynsuppgiften avser transparenskrav som leverantörer av gräsrotsfinansieringstjänster är skyldiga att följa om de använder ESG-betyg i samband med marknadsföring. Inspektionen får använda sig av bl.a. de befogenheter som följer av 2 och 3 §§ när den utövar tillsyn över att leverantörer av gräsrotsfinansieringstjänster följer de aktuella transparenskraven. Hänvisningen till EU-förordningen är utformad på så sätt att den avser förordningen i den vid varje tidpunkt gällande lydelsen, s.k. dynamisk hänvisning.

Övriga ändringar är redaktionella.

4 § Finansinspektionen får tillfälligt förbjuda ett erbjudande om gräsrotsfinansiering, om det finns skälig anledning att anta att erbjudandet strider mot bestämmelserna i EU-förordningen.

Finansinspektionen får tillfälligt förbjuda marknadsföringskommunikation avseende ett erbjudande om gräsrotsfinansiering, om det finns skäligen anledning att anta att marknadsföringskommunikationen eller erbjudandet strider mot bestämmelserna i EU-förordningen eller i artikel 2.2 andra stycket i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/3005.

Ett beslut om förbud som avses i första eller andra stycket får gälla under högst tio arbetsdagar.

Paragrafen innehåller bestämmelser om tillfälliga förbud av erbjudanden om gräsrotsfinansiering och marknadsföringskommunikation. Övervägandena finns i avsnitt 5.5.

Enligt *andra stycket* har Finansinspektionen befogenhet att tillfälligt förbjuda marknadsföringskommunikation. Genom ändringen utvidgas inspektionens befogenhet till att även avse situationer då det finns skäligen anledning att anta att ett erbjudande eller marknadsföringskommunikationen avseende erbjudandet strider mot artikel 2.2 andra stycket i EU:s förordning om hållbarhetsbetyg. Marknadsföringskommunikation skulle kunna strida mot EU:s förordning om hållbarhetsbetyg av det skälet att den innehåller ett ESG-betyg men ingen hänvisning till den information som enligt förordningen ska redovisas om bl.a. grunderna för betygsättningen. Termen marknadsföringskommunikation definieras i artikel 2.1 o i EU:s förordning om gräsrotsfinansiering. Hänvisningen till förordningen avser den vid varje tidpunkt gällande lydelsen, s.k. dynamisk hänvisning.

5 § Finansinspektionen får förbjuda ett erbjudande om gräsrotsfinansiering, om erbjudandet strider mot bestämmelserna i EU-förordningen eller om det finns skäligen anledning att anta att det skulle göra det.

Finansinspektionen får förbjuda marknadsföringskommunikation avseende ett erbjudande om gräsrotsfinansiering, om marknadsföringskommunikationen eller erbjudandet strider mot bestämmelserna i EU-förordningen eller artikel 2.2 andra stycket i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/3005, eller om det finns skäligen anledning att anta att erbjudandet skulle göra det.

Ett beslut om förbud som avses i första eller andra stycket ska upphävas om erbjudandet eller marknadsföringskommunikationen inte längre strider mot bestämmelserna i EU-förordningen eller om det inte längre finns skäligen anledning att anta att erbjudandet skulle göra det.

Paragrafen innehåller bestämmelser om permanenta förbud av erbjudanden om gräsrotsfinansiering och marknadsföringskommunikation. Övervägandena finns i avsnitt 5.5.

Enligt *andra stycket* har Finansinspektionen befogenhet att förbjuda marknadsföringskommunikation permanent med de begränsningar som följer av tredje stycket. Genom ändringen utvidgas inspektionens befogenhet till att även avse situationer då det finns skäligen anledning att anta att ett erbjudande om gräsrotsfinansiering eller marknadsföringskommunikation strider mot artikel 2.2 andra stycket i EU:s förordning om hållbarhetsbetyg. Marknadsföringskommunikation skulle kunna strida mot EU-förordningen av det skälet att den innehåller ett ESG-betyg men ingen hänvisning till den information som enligt förordningen ska redovisas om bl.a. grunderna för betygsättningen. Termen marknadsföringskommunikation definieras i artikel 2.1 o i EU:s förordning om

gräsrotsfinansiering. Hänvisningen till förordningen avser den vid varje tidpunkt gällande lydelsen, s.k. dynamisk hänvisning.

8 § Om den information som ska lämnas till kunder enligt artikel 19 i EU-förordningen eller framgå av ett investeringsfaktablad enligt artikel 23 eller 24 i EU-förordningen är bristfällig, felaktig eller vilseledande, får Finansinspektionen offentliggöra korrekta uppgifter. *Detsamma gäller i fråga om information som ska lämnas enligt artikel 2.2 andra stycket i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/3005.*

Finansinspektionen får även förelägga den ansvariga leverantören av gräsrotsfinansieringstjänster att korrigera informationen eller se till att den korrigeras.

Paragrafen innehåller bestämmelser om korrigerande av bristfällig, felaktig eller vilseledande information. Övervägandena finns i avsnitt 5.5.

Enligt *första stycket* får Finansinspektionen offentliggöra korrekta uppgifter om leverantörer av gräsrotsfinansieringstjänster inte följer vissa krav i EU:s förordning om gräsrotsfinansiering. Genom ändringen ges inspektionen en motsvarande befogenhet att offentliggöra korrekta uppgifter om den information som leverantörer av gräsrotsfinansiering ska lämna enligt artikel 2.2 andra stycket i EU:s förordning om hållbarhetsbetyg är bristfällig, felaktig eller vilseledande. Bestämmelsen kan vara tillämplig om marknadsföringskommunikation innehåller ett ESG-betyg men ingen hänvisning till leverantörens webbplats eller om webbplatsen inte innehåller den information som ska redovisas enligt förordningen. Hänvisningen till förordningen avser den vid varje tidpunkt gällande lydelsen, s.k. dynamisk hänvisning.

3 kap.

1 § Finansinspektionen ska ingripa mot en leverantör av gräsrotsfinansieringstjänster som har auktoriserats enligt artikel 12 i EU-förordningen och som

1. har åsidosatt sina skyldigheter enligt någon av artiklarna 3–5, 6.1–6.6, 7.1–7.4, 8.1–8.6, 9.1, 9.2, 10, 11, 13.2, 15.2, 15.3, 16.1, 18.1, 18.4, 19.1–19.6, 20.1, 20.2, 21.1–21.7, 22, 23.2–23.13, 24–26 och 27.1–27.3 i EU-förordningen,

2. inte har följt ett föreläggande enligt 2 kap. 2 § eller som inte har gett tillträde till verksamhetslokaler enligt 2 kap. 3 §,

3. har åsidosatt sina skyldigheter enligt lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism eller föreskrifter som meddelats med stöd av den lagen, eller

4. har åsidosatt sina skyldigheter enligt artikel 2.2 andra stycket i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/3005.

Finansinspektionen ska ingripa mot den som tillhandahåller gräsrotsfinansieringstjänster utan auktorisation enligt artikel 12 i EU-förordningen.

Paragrafen innehåller bestämmelser om ingripanden. Övervägandena finns i avsnitt 5.5.

I *första stycket* anges vilka överträdelser av auktoriserade leverantörer av gräsrotsfinansieringstjänster som ska medföra ingripanden från Finansinspektionen. Enligt den nya *punkten 4* ska inspektionen även ingripa om en sådan leverantör har åsidosatt de krav på transparens som EU:s förordning om hållbarhetsbetyg ställer i fall då hållbarhetsbetyg används i samband med marknadsföring. Inspektionen har i sådana fall

befogenhet att ingripa genom beslut om förelägganden, anmärkningar, varningar, återkallelser av auktorisationer och sanktionsavgifter (se bl.a. 2, 3 och 6 §§). Det följer av 5 § att ingripanden under vissa förutsättningar också kan ske mot den som ingår i styrelsen för en leverantör av gräsrotsfinansieringstjänster eller är dess verkställande direktör. Hänvisningen till förordningen avser den vid varje tidpunkt gällande lydelsen, s.k. dynamisk hänvisning.

10 § Sanktionsavgiften för en leverantör av gräsrotsfinansieringstjänster i ett fall som anges i 1 § första stycket 1, 2 *eller* 4 eller andra stycket ska fastställas till högst det högsta av

1. ett belopp som per den 9 november 2020 i svenska kronor motsvarade 500 000 euro,

2. fem procent av leverantörens omsättning närmast föregående räkenskapsår eller, i förekommande fall, motsvarande omsättning på koncernnivå, eller

3. två gånger den vinst som leverantören gjort till följd av regelöverträdelsen, om beloppet går att fastställa.

Sanktionsavgiften för en leverantör av gräsrotsfinansieringstjänster i ett fall som anges i 1 § första stycket 3 ska fastställas till högst det högsta av

1. ett belopp som per den 9 november 2020 i svenska kronor motsvarade fem miljoner euro,

2. tio procent av leverantörens omsättning närmast föregående räkenskapsår eller, i förekommande fall, motsvarande omsättning på koncernnivå, eller

3. två gånger den vinst som leverantören gjort till följd av regelöverträdelsen, om beloppet går att fastställa.

Sanktionsavgiften får inte bestämmas till ett lägre belopp än 5 000 kronor. Avgiften får inte vara så stor att leverantören därefter inte uppfyller kraven enligt artikel 11 i EU-förordningen eller andra bestämmelser om soliditet och likviditet som gäller för leverantören.

Avgiften tillfaller staten.

Paragrafen innehåller bestämmelser om sanktionsavgifter. Övervägandena finns i avsnitt 5.5.

I *första stycket* anges beräkningsgrunderna för sanktionsavgiften för en leverantör av gräsrotsfinansieringstjänster vid vissa angivna överträdelser. Ändringen innebär att sanktionsavgiften för en leverantör av gräsrotsfinansieringstjänster som har åsidosatt sina skyldigheter enligt artikel 2.2 andra stycket i EU:s förordning om hållbarhetsbetyg ska bestämmas på motsvarande sätt som om leverantören har åsidosatt sina skyldigheter enligt EU:s förordning om gräsrotsfinansiering eller sin skyldighet att samarbeta med Finansinspektionen (se även kommentaren till 1 §).

12 § Sanktionsavgiften för en fysisk person i ett fall som anges i 1 § första stycket 1, 2 *eller* 4 eller andra stycket ska fastställas till högst det högsta av

1. ett belopp som per den 9 november 2020 i svenska kronor motsvarade 500 000 euro, eller

2. två gånger den vinst som den fysiska personen gjort till följd av regelöverträdelsen, om beloppet går att fastställa.

Sanktionsavgiften för en fysisk person i ett fall som anges i 1 § första stycket 3 ska fastställas till högst det högsta av

1. ett belopp som per den 9 november 2020 i svenska kronor motsvarade fem miljoner euro, eller

2. två gånger den vinst som den fysiska personen gjort till följd av regelöverträdelsen, om beloppet går att fastställa.

Avgiften tillfaller staten

Paragrafen innehåller bestämmelser om sanktionsavgifter. Övervägandena finns i avsnitt 5.5.

I *första stycket* anges beräkningsgrunderna för sanktionsavgiften för en fysisk person vid vissa angivna överträdelser. Ändringen innebär att sanktionsavgiften vid åsidosättande av skyldigheterna enligt artikel 2.2 andra stycket i EU:s förordning om hållbarhetsbetyg ska bestämmas på motsvarande sätt som vid åsidosättande av skyldigheterna enligt EU:s förordning om gräsrotsfinansiering och skyldigheten att samarbeta med Finansinspektionen (se även kommentaren till 1 §).

Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/3005 av den 27 november 2024 om transparens och integritet i betygsättningsverksamhet avseende miljö, samhällsansvar och bolagsstyrning (ESG-betyg), och om ändring av förordningarna (EU) 2019/2088 och (EU) 2023/2859